

Ο Θεός των ψυχών και των σωμάτων...

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#)

Του Ηλία Λιαμή, δρ Θεολογίας, Αρχισυντάκτη της ιστοσελίδας catichisis.gr

Καθώς έχουμε μπει για τα καλά στην περίοδο της νηστείας, σκέφτομαι, πόσες φορές δεν έχει κατηγορηθεί εξαιτίας της η χριστιανική πίστη για εκούσιο βασανισμό και άσκοπη ταλαιπωρία του σώματος. Και μάλιστα, η κριτική αυτή προέρχεται από νοσταλγούς της αρχαιοελληνικής θρησκείας, η οποία κατ' εξοχήν υποτιμούσε το ανθρώπινο σώμα, χαρακτηρίζοντάς το ως φυλακή της ψυχής.

Η αλήθεια είναι, πως με το σώμα μας έχουμε μια παράδοξη, μια αντιφατική σχέση. Είμαστε ψυχή, αλλά είμαστε και σώμα. Κι όμως, είναι πολλές οι φορές, που τα δύο

αυτά μοιάζουν κυριολεκτικά να μας διχοτομούν. Πόσες φορές δε σημαδεύει η ψυχή τα ψηλά και τα μεγάλα, το σώμα όμως αδυνατεί ή και αρνιέται ν' ακολουθήσει! Αλλά και πόσες φορές το σώμα πράττει, η ψυχή όμως δεν εγκρίνει! Από την άλλη, αν τα έργα επιβεβαιώνουν την πίστη, όπως λέει ο απόστολος Ιάκωβος στην επιστολή του (2, 17), αλλά και την αγάπη, όπως λέει ο ευαγγελιστής Ιωάννης στη δική του πρώτη επιστολή (4,20), τότε το σώμα που κάνει τις πράξεις, είναι το σπουδαιότερο εργαλείο και της πίστης και της αγάπης.

Αναρωτιέται ο Άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης, που θα τον τιμήσουμε σε δυο εβδομάδες:

«Με ποια μέθοδο και με ποιο τρόπο να δέσω αυτόν τον φίλο μου (δηλ. το σώμα) και να τον δικάσω, δεν γνωρίζω. Διότι, πριν τον δέσω, λύεται και πριν τον δικάσω συμφιλιώνομαι μαζί του. Και πριν τον τιμωρήσω τον λυπούμαι και κάμπτομαι. Πώς να νικήσω αυτόν, που εκ φύσεως αγαπώ; Πώς να ελευθερωθώ απ' αυτόν, με τον οποίον είμαι συνδεδεμένος αιωνίως; Πώς να καταργήσω εκείνο, που θα αναστηθεί μαζί μου;» (Κλίμαξ ΙΕ', 83)

Θαυμάζει και ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος:

«Είναι -το σώμα μου- εχθρός καλοπροαίρετος και φίλος απειλητικός. Τι περίεργη συζυγία και αλλοτρίωση! Αυτό που φοβάμαι, τιμώ και αυτό που φροντίζω, φοβούμαι. Πριν το πολεμήσω, συμφιλιώνομαι και πριν ειρηνεύσω μαζί του, εναντιώνομαι» (Περί φιλοπτωχίας, ζ')

Και συμπληρώνει ο Απ. Παύλος:

«Αλλά βλέπω άλλο νόμο στα μέλη μου, που αντιστρατεύεται στο νόμο του νου μου και με αιχμαλωτίζει στο νόμο της αμαρτίας που είναι στα μέλη μου. Ταλαίπωρος εγώ ο άνθρωπος! Ποιος θα με σώσει από τούτο το σώμα του θανάτου;» (Ρωμ. 17,24)

Την Κυριακή, όμως, ο Χριστός, για μια ακόμη φορά, θα γιατρέψει και ψυχή και σώμα. Τέσσερεις φίλοι ενός παράλυτου, με πίστη και εκείνοι, θα αναγκαστούν να τον κατεβάσουν μπροστά Του, σπάζοντας τη σκεπή. Πριν Εκείνος τον θεραπεύσει, του συγχωρεί τις αμαρτίες, για να μας αποκαλύψει, πως αυτές είναι, που μας διχάζουν σε δυο κομμάτια. Κι αν ακούγονται πολλές, μία είναι στην ουσία η μεγάλη και η μόνη αμαρτία: Θεοποιήσαμε το υλικό κομμάτι της δημιουργίας και του εαυτού μας και παραδοθήκαμε στο νόμο της φθοράς και του θανάτου.

Ο παράλυτος της Κυριακής αποτελεί εικόνα του παράλυτου ανθρώπου του «τότε»

και του «σήμερα», παράλυτου και στο σώμα και στην ψυχή. Και το θαύμα τι είναι τελικά; Μια συμφιλίωση του σώματος με την αναγεννημένη ψυχή. Αυτή είναι, που ανορθώνει πάλι το σώμα. Αυτή, του ξαναδίνει την υγεία του.

«Υγεία πάνω απ' όλα», ευχόμαστε καθημερινά. Κι εσύ κι εγώ και όλοι μας όμως ξέρουμε, πως, και όταν υπάρχει, δεν είναι μόνιμη. Επώδυνη η αρρώστια, πικρή, πικρότατη συνέπεια μιας αρχέγονης λανθασμένης επιλογής. Ακόμη όμως και αυτό το μέγα λάθος, όπως και όλα τα μικρά, καθημερινά μας λάθη, γνωρίζει ο Θεός πως να τα κάνει εργαλεία σωτηρίας. Έτσι και η αρρώστια έρχεται πολλές φορές να γκρεμίσει την αλαζονεία του σώματος, που νομίζει πως όλα τα μπορεί και πείθει την ψυχή, πως δεν χρειάζεται τίποτε, πέρα από τις ανθρώπινες δυνάμεις.

Βρέθηκα προ ημερών σε σπίτι φίλου, για να τον συγχαρώ για την ανάρρωσή του, μετά από πολύμηνη δύσκολη ασθένεια. Μετά τα «σιδερένιος» και όλα τα σχετικά, θέλησα να συμπληρώσω λέγοντας: «Θα γυρίσεις καλύτερα στη δουλειά σου τώρα. Άλλωστε, “νους υγιής εν σώματι υγιεί”». «Δεν είναι ακριβώς έτσι», μου απαντά. Και βάλθηκε να μου εξηγεί, πόσο συνταρακτικές και πρωτόγνωρες ψυχικές και πνευματικές εμπειρίες είχε ζήσει τις ημέρες του πόνου και της δυσκολίας που πέρασε: Ώρες περισυλλογής και αυτοκριτικής, ώρες πάλης με το φόβο, ώρες αναζωογόνησης της πίστης, ώρες ελπίδας, αλλά και διαχείρισης της απόγνωσης.

Δεν σου τα λέω αυτά, για να κάνω τα πικρά γλυκά και να ωραιοποιήσω τον ανθρώπινο πόνο. Απλώς θέλω να σου επιστήσω την προσοχή, όταν θελήσεις κι εσύ να μιλήσεις μόνο για την παντοδυναμία του Θεού, που εκφράζεται μέσα από τα θαύματα. Ήμουν κι εγώ πολύ νεώτερος, όταν θέλησα, μέσα από το θαύμα της Καπερναούμ, να διακηρύξω στην τάξη, πως για τον πιστό άνθρωπο, ο Θεός πάντα θα βρίσκει τρόπο να δείχνει τη θαυματουργική του δύναμη. Τον βέβαιο λόγο μου διέκοψαν οι λυγμοί της Ευαγγελίας, γλυκύτερης μαθήτριας της Β΄ Γυμνασίου. Μου ζήτησε να βγει για λίγο έξω. Στο διάλλειμα, την παρακάλεσα να μου πει, τι την στεναχώρησε τόσο. Η απάντησή της με προσγείωσε απότομα: «Εγώ κύριε» μου είπε, «προσευχόμουν με όλη μου τη δύναμη της ψυχής μου να γίνει ο μπαμπάς μου καλά, αλλά πάνε τρεις μήνες, που ζω χωρίς εκείνον».

Να λοιπόν που στεκόμαστε κι εμείς σήμερα μπροστά σε ένα θαύμα, αυτό της ίασης του παραλυτικού της Καπερναούμ. Και λέω, μήπως θα ήταν καλό, αντί για τονισμό, μόνο της παντοδυναμίας του Θεού, να επικεντρώναμε την προσοχή μας και στην πανσοφία και την αγάπη Του.

«Σκεφτήκατε ποτέ κύριε, για κάθε θαύμα που γίνεται, πόσα δεν θα πραγματοποιηθούν ποτέ, παρά τις προσευχές και τον ανθρώπινο πόνο;», με ρώτησε κάποτε μαθητής της Β΄ Λυκείου.

Λοιπόν; Κάνει διακρίσεις ο Θεός; Βεβαίως και όχι! Είναι όμως η άπειρη γνώση Του όλων των παραμέτρων της ζωής μας, που καθορίζει την ανεξιχνίαστη βούλησή Του να παρέμβει, άλλοτε με το θαύμα και άλλοτε με τη σιωπή Του. Ένα μόνο είναι βέβαιο: Ο Θεός μας αγαπάει. Μας αγαπάει πιο πολύ απ' ό,τι εμείς τον εαυτό μας. Αυτό είναι το μέγιστο, το μόνο και το διαρκές θαύμα. Και η πεποίθηση αυτή, η εμπιστοσύνη αυτή, είναι που θα μας οδηγήσει στην ολόκαρδη αποδοχή του θελήματός Του, όποιο και νά 'ναι.

Ας έρθουμε λοιπόν στην αυριανή Κυριακή: Δεύτερη Κυριακή της Μ. Σαρακοστής και το στίγμα της διπλό: Από τη μια, η αναφορά σε ένα από τα χαρακτηριστικότερα θαύματα του Χριστού και από την άλλη, ημέρα μνήμης και τιμής του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, του ερμηνευτή και υπερασπιστή του ορθόδοξου μοναχισμού, ενός από τους γλυκύτερους καρπούς της πίστης μας. Τα δυο αυτά στοιχεία μπορεί να φαίνονται άσχετα. Κι όμως! Και τα δύο έχουν ένα κοινό παρανομαστή: το ανθρώπινο σώμα, ως πεδίο αποκάλυψης της δύναμης και της αγάπης του Θεού. Το σώμα του παραλυτικού είναι εκείνο που δέχεται την θαυματουργική επέμβαση του Χριστού. Επάνω του η αγάπη γίνεται ορατή. Με αυτό ο Θεός διακηρύσσει την απέραντη φιλανθρωπίας του. Αλλά και στην περίπτωση του αγ. Γρηγορίου του Παλαμά, ο μεγάλος αυτός πατέρας της Εκκλησίας υπερασπίστηκε την δυνατότητα των σωματικών μας αισθήσεων, κεκαθαρμένων όμως από τα πάθη, να δουν την θεία δόξα του Θεού, ως φως διαφορετικό από εκείνο του κτιστού κόσμου, ως φως άκτιστο. Αν μάλιστα το μάθημά μας γίνεται μέσα σε ιερό ναό, ας εκμεταλλευτούμε την ευκαιρία να στρέψουμε την προσοχή των μικρών μας φίλων στα φωτοστέφανα των εικόνων και να τους μιλήσουμε για τη εμπειρία του φωτός των αγίων μας.

Δεν είναι εύκολη η προσέγγιση της διδασκαλίας του μεγάλου αυτού Πατέρα της Εκκλησίας μας. Προϋποθέτει βαθιά γνώση και στοιχειώδη εμπειρία της

ορθόδοξης πνευματικότητας, την οποίαν ο Άγιος Γρηγόριος συγκεφαλαιώνει. Όποιος όμως προσεγγίσει, έστω και τα στοιχειώδη της διδασκαλίας του, θα αντικρύσει σε βάθος την ουσία της Ορθοδοξίας και θα αντιληφθεί εύκολα εκείνα που μας χωρίζουν από τη Δύση. (Κλασικό βοήθημα για το θέμα αποτελεί το βιβλίο του Ιωάννη Μέγιεντορφ «ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς», που θα βρείτε ψηφιοποιημένο στην ορθόδοξη ψηφιακή βιβλιοθήκη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος-www.imd.gr). Το τελικό συμπέρασμα είναι όμως ξεκάθαρο: Είμαστε ψυχοσωματικές υπάρξεις, με αξία που μοιράζεται και η ψυχή και το σώμα μας. Ακέραιοι πλαστήκαμε και ακέραιοι θα σωθούμε. Σώμα χωρίς ψυχή γίνεται σάρκα, που οδηγεί στη φθορά. Ψυχή χωρίς σώμα οδηγεί σε νεφελώδεις νοητικούς μετεωρισμούς και περιφρόνηση των υλικών δώρων του Θεού, με πολυτιμότερο το σώμα μας.

Πηγή: synodoiporia.gr